

Vihreiden nuorten koulutuspoliittinen ohjelma

Hyväksytty liittokokouksessa 12.11.2017

1
2
3
4

5 Sisällysluettelo

6	YHTEISKUNTA.....	1
7	TASA-ARVOINEN, MAKSUTON JA LAADUKAS KOULUTUS ON YHTEISKUNNALLISEN	1
8	OIKEUDENMUKAISUUDEN JA KEHITYKSEN ELINEHTO	1
9	KOULUTUSJÄRJESTELMÄ	3
10	KOULUTUKSEN RAHOITUS	4
11	KORKEAKOULUJEN OPISKELIJAVALINNAT.....	4
12	OPPILAITOS	5
13	OPPILAITOSTEN ON OLTAVA AVOIMIA JA DEMOKRAATTISIA YHTEISÖJÄ	5
14	OPISKELIJOILLE ON TAATTAVA KATTAVAT TUKI-, LIIKUNTA- JA HYVINVOINTIPALVELUT	5
15	KAIKILLA KOULUTUSASTEILLA	6
16	KANSAINVÄLISYYS.....	6
17	OPINTO-OHJAUKSEN RESURSSIJA JA LAATUA ON LISÄTTÄVÄ KAIKILLA KOULUTUSASTEILLA.....	7
18	MONIMUOTOINEN JA KESTÄVÄ ASUMINEN ON MAHDOLLISTETTAVA	7
19	YKSIÖ	8
20	OPISKELIJAN TOIMEENTULO.....	8
21	JOUSTAVAT OPISKELUMAHDOLLISUUDET OVAT NYKYPÄIVÄÄ	9
22	TYÖELÄMÄ	10

23
24
25

26 Yhteiskunta

27

28 **Tasa-arvoinen, maksuton ja laadukas koulutus on yhteiskunnallisen** 29 **oikeudenmukaisuuden ja kehityksen elinehto**

30

31 Maksuton koulutus varhaiskasvatuksesta aina korkeakoulutukseen asti on verotuksen
32 kautta rahoitettava julkinen palvelu ja yksi suomalaisen hyvinvointivaltion peruskivistä.
33 Jokaiselle tulee tarjota aito mahdollisuus saavuttaa kykyjensä ja motivaationsa mukainen
34 koulutustaso sekä kehittää itseään elinikäisen oppimisen hengessä. Koulutuksen tulee
35 keskeisten tiedollisten ja taidollisten sisältöjen opettamisen ohella kannustaa
36 yhteiskunnan jäseniä aktiiviseen ja osallistuvaan kansalaisuuteen.

37

38 Koulutuksellinen tasa-arvo ei kuitenkaan toteudu niin pitkään kun vanhempien
39 koulutustaso ja perheen sosioekonominen asema ennakoivat nuorten koulutusvalintoja.

40 Koulutuksen periytyvyyteen onkin puututtava jo varhaiskasvatuksessa sekä
41 peruskoulussa, tavoitteena sekä edistää lasten hyvinvointia että tukea vanhempia heidän
42 kasvatustehtävässään. Näin luodaan vakaa pohja, jonka varaan uuden oppiminen
43 rakennetaan myöhemmillä koulutusasteilla.

44

45 Vaadimme seuraavia toimenpiteitä koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseksi ja
46 eriarvoistumisen ehkäisemiseksi:

47

48 • Suomalaisten sivistyksellisiä perusoikeuksia tulee laajentaa kirjaamalla maksuton
49 koulutus perustuslakiin. Aidosti maksuttomassa koulutuksessa materiaalmaksuja
50 ei kerätä eikä oppikirjoista tai muista opintojen kannalta välttämättömistä välineistä
51 tarvitse maksaa millään koulutusasteella. Oppimateriaalien osalta siirrytään
52 mahdollisimman suurelta osin sähköiseen ja vapaasti hyödynnettävään muotoon.

53 Lukukausimaksuja ei kerätä.

54 • Jokaisella lapsella on oikeus laadukkaaseen varhaiskasvatukseen vanhempien
55 tulotasosta ja työllisyystilanteesta riippumatta. Laadukas varhaiskasvatus luo
56 pohjan koko koulutuspolulle sekä lapsen valmiuksille toimia yhdessä ryhmän
57 jäsenenä. Subjektiiivisesta oikeudesta varhaiskasvatukseen tuleekin pitää kiinni
58 kaikissa kunnissa.

59 • Asuinalueiden eriytymistä on ennaltaehkäistävä tukemalla lisärahoituksella kouluja
60 niillä alueilla, joilla on keskimääräistä enemmän ongelmia.

61 • Koululiikunnan tavoitteena on opettaa erilaisia liikunta- ja lajitaitoja.

62 Liikunnanopetus tulee järjestää niin, että jokainen löytää sen kautta juuri itselleen
63 mieleisen tavan harrastaa hyvinvointinsa kannalta riittävän määrän liikuntaa.

64 Liikunnan numeroarviointi tulee poistaa kaikilla koulutusasteilla sekä luopua
65 jaottelusta tyttöjen ja poikien ryhmiin. Koulujen tulee toiminnallaan kannustaa
66 fyysisen aktiivisuuden lisäämiseen: käytössä olevat tilojen on tuettava
67 toiminnallisuutta, lähiympäristöä hyödynnettävä opetuksen tukena ja pitkät
68 istumisjaksot katkaistava taukojumpilla.

69 • Sukupuolisensitiivisyys ja normikriittisyys huomioidaan kaikissa
70 opetusmateriaaleissa ja niihin liittyviä sisältöjä sisällytetään nykyistä vahvemmin
71 osaksi opettajankoulutusta. Niin ohjauksessa kuin opetuksessakin kiinnitetään
72 erityistä huomiota oppiaineiden sukupuolittuneisuuden vähentämiseen.

73 • Uskonnonopetus on korvattava kaikille yhteisellä katsomusaineella. Oppilaita
74 uskonnon tai elämänskatsomuksen perusteella erottelevasta, erilaisuutta
75 korostavasta mallista tulee siirtyä sisältöihin, jotka edistävät vuoropuhelua ja
76 opettavat oppilaita ymmärtämään toistensa uskontoja ja katsomuksia.

77 • Erityisopetukseen on varattava riittävät resurssit kaikilla koulutusasteilla ja
78 ryhmäkoot pidettävä kohtuullisina. Riittäviin ja laadukkaisiin tukitoimiin
79 panostamalla taataan jokaiselle oppilaalle turvallinen kasvuympäristö sekä
80 turvataan henkilökunnan jaksaminen.

81 • Jokaisella oppilaalla ja toisen asteen opiskelijalla on oikeus kohtuullisen pituiseen
82 koulumatkaan sekä turvalliseen ja sisäilmaltaan puhtaaseen oppimisympäristöön.

- 83 • Opettajankoulutuksessa tulee kiinnittää vahvemmin huomiota ekologiseen ja
84 eettiseen elämäntapaan ohjaamiseen, oppilaiden monikulttuuristen kompetenssien
85 kehittämiseen sekä rasismien ja syrjinnän ehkäisyyn. Opettajille tulee tarjota riittävät
86 tiedot ja koulutusta sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuudesta.
- 87 • Opettajilla tulee olla aito mahdollisuus ylläpitää ja kehittää ammattitaitoaan
88 osallistumalla täydennyskoulutukseen. Jokaiselle opettajalle tulee laatia
89 henkilökohtainen koulutus- ja kehityssuunnitelma, ja sijaisten riittävästä
90 saatavuudesta huolehtia kouluttautumisen aikana.
- 91 • Maahanmuuttajataustaisten nuorten ja muiden koulutuksessa aliedustettujen
92 ryhmien pääsyä lukio- ja korkeakoulutukseen on tuettava.

93

94 **Koulutusjärjestelmä**

95

96 **Toisen asteen koulutuksella** viitataan peruskoulun jälkeisiin opintoihin joko
97 ammatillisessa oppilaitoksessa tai lukiossa. Ammatillisen koulutuksen tarkoituksena on
98 kohottaa väestön ammatillista osaamista sekä kehittää työ- ja elinkeinoelämää ja vastata
99 sen osaamistarpeisiin, kuitenkin mahdollistaen myös korkeakouluopinnot. Lukioden
100 tehtävänä on puolestaan tarjota opiskelijoilleen laaja yleissivistävä koulutus sekä antaa
101 valmiudet kolmannen asteen opintoihin joko ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa.

102

103 • Hallinnon ja soveltuvin osin opintojen duaalimallia voidaan purkaa sekä yhteistyötä
104 oppilaitosten välillä lisätä, mutta tutkinnot on tulevaisuudessakin säilytettävä
105 erillään.

106 • Oppivelvollisuusikä on nostettava 18 vuoteen tai toisen asteen tutkinnon
107 suorittamiseen

108 • Lukio- ja ammatillisen toisen asteen koulutuksen verkostojen tulee olla alueellisesti
109 kattavia.

110 • Sekä lukioden että ammatillisten oppilaitosten on järjestettävä opetuksensa niin,
111 että opiskelijoilla on halutessaan aidosti mahdollisuus suorittaa yhdistelmätyö.

112 • Oppisopimuskoulutus on mielekäs ja tarpeellinen vaihtoehto perinteisen
113 ammatillisen koulutuksen rinnalla. Oppisopimuskoulutusta on kehitettävä
114 aktiivisesti ja sen tunnettavuutta parannettava.

115

116 **Korkeakoulujärjestelmä** koostuu tulevaisuudessakin strategisilta tavoitteiltaan erilaisista,
117 joko ammatillisesti tai tieteellisesti suuntautuneista, oppilaitoksista. Tuossa
118 järjestelmässä ammattikorkeakoulujen tehtävänä on vastata työelämän ja sen
119 kehittämisen vaatimukseen sekä tarjota opetusta ammatillisiin asiantuntijatehtäviin.
120 Yliopistojen tehtävänä on puolestaan edistää vapaata tutkimusta sekä tieteellistä ja
121 taiteellista sivistystä sekä antaa tutkimukseen perustuvaa ylintä opetusta.
122 Yliopistokeskukset voivat täydentää yliopistokenttää alueilla, joilla ei ole omaa yliopistoa.

123

124 • Suomi on kansainvälisten vertailujen mukaan jäämässä jälkeen korkeakoulutettujen
125 suhteellisessa osuudessa koko väestöstä. Korkeakoulutettujen osuutta tuleekin

- 126 kasvattaa merkittävästi.
- 127 • Siirtymisen alalta toiselle ja korkeakoulusta toiseen yli duaalimallirajojen on oltava
128 aidosti mahdollista.
- 129 • Yhteistyötä erityisesti samalla paikkakunnalla sijaitsevien yliopistojen ja
130 ammattikorkeakoulujen välillä on tiivistettävä. Korkeakoulujen välistä yhteistyötä
131 voidaan lisätä muun muassa yhteisellä kielikurssitarjonnalla, parantamalla
132 oppilaitoskirjastojen kaikille korkeakouluopiskelijoille tarjoamia palveluita sekä
133 tehostamalla tilojen ja tukipalveluiden yhteiskäyttöä.
- 134 • Korkeakoulutus ei ole lähipalvelu ja koulutusta voidaan tarkan harkinnan jälkeen
135 karsia ylikoulutetuilla aloilla. Eri koulutusaloja koskevissa rahoituspäätöksissä sekä
136 yksittäisiä koulutusohjelmia koskevissa lakkauttämispäätöksissä on kuitenkin
137 huomioitava ohjelmien koon ja tuottavuuden lisäksi niiden kulttuurillinen,
138 sivistyksellinen ja tutkimuksellinen arvo. Huolella harkittu työnjako ja
139 erikoistuminen korkeakoulujen välillä on kannattavaa.
- 140 • Yliopistossa perustutkinnon on säilyttävä maisterin tutkintona.
- 141 • Ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittamaan on voitava siirtyä ilman
142 työkokemusvaatimusta. Tutkinnon tunnettavuutta työmarkkinoilla parannetaan
143 muuttamalla tutkintonimike maisteriksi (AMK).
- 144

145 **Koulutuksen rahoitus**

- 146
- 147 • Kaikkien koulutusasteiden perusrahoituksen on oltava julkista, pitkäjänteistä ja
148 riippumatonta. Oppilaitosten saama rahoitus ei saa perustua vain sisäänotto- ja
149 tutkintomääriin vaan rahoituksen kriteerien on oltava myös laadullisia. Rahoituksen
150 vuosittaisen vaihtelun on säilyttävä kohtuullisena ja ennakoitavana.
- 151 • Strategisen rahoituksen osuutta korkeakoulujen rahoituksesta ei tule kasvattaa.
- 152 • Kriittinen ja vapaa perustutkimus muodostaa yliopistoissa tehtävän tieteen ytimen,
153 ja sille onkin taattava riittävät resurssit. Opetus ja tutkimus eivät saa kuitenkaan
154 muodostua toisilleen vaihtoehtoiksi rahoitusmallin kannustinvaikutuksissa.
- 155 • Korkeakoulut voivat harjoittaa myös omaa varainhankintaa kattamaan julkisen
156 rahoituksensa ylittäviä kuluja. Yksityinen rahoitus ei kuitenkaan saa vaarantaa
157 tieteen tai opetuksen objektiivisuutta tai määrittää korkeakoulussa tehtävän
158 tutkimuksen painopisteitä.
- 159 • Korkeakoulujen on sijoitustoiminnassaan huomioitava sijoituskohteiden
160 vastuullisuus sekä niiden taustalla olevien organisaatioiden sitoutuminen kestävän
161 kehityksen periaatteisiin.
- 162

163 **Korkeakoulujen opiskelijavalinnat**

- 164
- 165 • Kaikilla toisen asteen tutkinnon suorittaneilla tulee olla yhtäläinen jatkoopintokelpoisuus.
- 166 • Ylioppilaskirjoituksista on luovuttava ja osaamisen arviointi suoritettava
167 kurssikohtaisesti.
- 168 • Nuorilla ja opiskelijoilla on oltava oikeus välivuosiin.

- 169 • Opiskelijavalinnat tulee tehdä pääsääntöisesti valinta- tai soveltuvuuskokeella tai
170 muiden toisen asteen opintomenestyksestä riippumattomien väylien kautta.
171 Kokeiden tulee ulkoa oppimisen sijaan mitata hakijan motivaatiota ja soveltuvuutta
172 kyseisen alan korkeakouluopintoihin.
173 • Valintakoemateriaalien tulee olla saatavilla maksuttomasti sähköisessä muodossa.
174 • Valintakokeita tulee kehittää sellaiseen suuntaan, ettei eriarvoistaville
175 valmennuskursseille ole enää tarvetta.
176 • Valinnoissa ei suosita ensi kertaa korkeakoulupaikkaa hakevia, vaan kaikkia
177 hakijoita kohdellaan yhdenvertaisesti.
178 • Avoimen yliopiston opintojen suorittaminen kiitettävien arvosanojen osoittaa yksilön
179 korkeakoulukelpoisuuden. Avoimessa yliopistossa suoritettavien opintojen tulee
180 olla maksuttomia ilman tutkintoon johtavaa koulutuspaikkaa oleville nuorille.
181 • Alle 25-vuotiaiden työttömyysetuuksien sitomisesta koulutukseen pakkohauulla on
182 luovuttava.
183

184 **Oppilaitos**

185 **Oppilaitosten on oltava avoimia ja demokraattisia yhteisöjä**

- 186
187
- 188 • Opiskelijoiden on saatava päättää oppilaitoksensa asioista ja demokraattisen
189 päätöksenteon periaatteita tulee noudattaa kaikilla hallinnon tasoilla, niin
190 päättävissä kuin valmistelemissä toimielimissä. Opiskelijaedustus on saatava
191 tasavertaiseksi kaikille koulutusasteille.
  - 192 • Kannustaminen aktiiviseen kansalaisuuteen tapahtuu kaikkein luontevimmin
193 mahdollistamalla jokaisen nuoren ja opiskelijan osallistuminen yhteiskunnalliseen
194 keskusteluun sekä elinympäristönsä ja oppilaitoksensa päätöksentekoon. Nuorten
195 asema paikallisessa päätöksenteossa onkin vakiinnutettava ja opiskelijoita
196 kuultava heitä koskevassa päätöksenteossa.
  - 197 • Nuoria kannustetaan osallistumaan yhteiskunnalliseen vaikuttamistyöhön
198 käsittelemällä politiikkaa laajemmin kaikilla koulutusasteilla. Yhteiskunnallisilla
199 järjestöillä on oltava mahdollisuus esitellä niin perustoimintaansa kuin
200 kampanjoitaan oppilaitoksissa tasa-arvoisesti.
  - 201 • Opiskelija-, ylioppilas- ja oppilaskuntien on oltava aktiivisia kuntavaikuttajia ja
202 opiskelijoiden paikallisia edunvalvojia. Opiskelijaliikkeen tehtävänä ei kuitenkaan ole
203 ajaa ainoastaan omia etujaan, vaan sen on otettava rohkeasti rooli
204 yhteiskunnallisena vaikuttajana.
  - 205 • Ylioppilaskuntien ja ammattikorkeakoulujen opiskelijakuntien asema ja niitä
206 koskeva lainsäädäntö on yhtenäistettävä. Opiskelijoiden asemaa
207 korkeakoulu yhteisössä on vahvistettava ja sekä ylioppilaskuntien että
208 opiskelijakuntien jäsenyysperustan tulee pohjautua automaatiojäsenyyteen.

209 **Opiskelijoille on taattava kattavat tuki-, liikunta- ja hyvinvointipalvelut**

211 **kaikilla koulutusasteilla**

212

213 Pohja koko loppuelämän terveystyöskäytännöille ja työkyvylle luodaan jo opiskeluaikana.

214 Varhainen puuttuminen opiskelijoiden terveysongelmiin, parhaimmassa tapauksessa

215 niiden tehokas ennaltaehkäisy, tulee yhteiskunnalle halvemmaksi kuin pitkälle edenneiden

216 sairauksien hoito. Kaikille opiskelijoille onkin koulutusasteesta riippumatta tarjottava

217 yhdenvertainen oikeus laadukkaaseen julkiseen terveydenhuoltoon.

218 Perusterveydenhuollon lisäksi opiskeluterveydenhuoltoon kuuluvat hammaslääkäri-,

219 mielenterveys- ja seksuaaliterveyspalvelut. Lyhyellä aikavälillä tarvitaan erityisesti

220 ammattiin opiskelevien terveyteen panostamista terveyserojen kitkemiseksi.

221

222 • Kaikkien korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollon palvelut tarjoaa

223 Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS.

224 • Kaikkien korkeakoulujen tulee pyrkiä kehittämään liikuntapalveluitaan niin, että ne

225 täyttävät valtakunnallisten korkeakoululiikunnan suositusten vähimmäistason.

226 Liikuntapalveluiden tulee olla sekä helposti saavutettavia että monipuolisia.

227 • Korkeakoulukampuksilla tulee olla tarpeeksi pyöräparkkeja ja kevyen liikenteen

228 väylien ylläpitoon tulee panostaa.

229 • Kuntien on tarjottava vähävaraisille ilmaisia liikunta- ja kulttuuripalveluita sekä alle

230 25-vuotiaille maksuton ehkäisy.

231 • Tasokkaalla opiskelijaravintolatoiminnalla voidaan parhaimmillaan kannustaa

232 opiskelijoita terveellisten ruokailutottumusten omaksumiseen sekä ehkäistä

233 ruokahävikkiä. Opiskelijoille tarjottavan ruoan tulee olla monipuolista, edullista sekä

234 kestäväällä tavalla tuotettua. Opiskelijoille on oltava päivittäin tarjolla täysipainoista

235 ja maukasta kasvis- ja vegaaniruokaa.

236 • Opiskelijaravintoloissa tarjottavien aterioiden enimmäishinnan nostoa ei saa

237 toteuttaa ilman samanaikaista ateriatuen korotusta.

238 • Kaikilla korkeakoulupaikkakunnilla tulee olla opiskelijoihin erikoistunut

239 sosiaalityöntekijä, joka tekee tiivistä yhteistyötä opiskelijaterveydenhuollon kanssa.

240 • Jokaisessa korkeakoulussa tulee olla opintopsykologi, johon opiskelijat voivat olla

241 yhteydessä oppimiseen ja opiskeluun liittyvissä pulmatilanteissa.

242 Opintopsykologeja tulee olla korkeakouluissa vähintään yksi 5000 perustutkintoopiskelijaa

243 kohden ja heidän tehdä tiivistä yhteistyötä YTHS:n ehkäisevän

244 mielenterveystyön kanssa.

245 • Oppilaitoksissa on kiinnitettävä enemmän huomiota oppilaitosympäristön

246 viihtyvyyteen. Tilojen tulee olla turvallisia, esteettömiä ja muunneltavia. Antamalla

247 tiloja opiskelijakerhojen ja -järjestöjen käyttöön oppilaitos edistää korkeakoulun

248 yhteisöllisyyttä sekä panostaa opiskelijoidensa hyvinvointiin.

249 • Kansainväliset opiskelijat on liitettävä opiskelijayhteisöidensä täysivaltaisiksi

250 jäseniksi ja heille on tarjottava riittävät neuvontapalvelut ja terveydenhuolto.

251 Kansainvälisille opiskelijoille on taattava kohtuuhintainen sairausvakuutus.

252

253 **Kansainvälisyys**

- 254
- 255 • Opiskelijoiden liikkuvuutta on parannettava kehittämällä niin Suomeen kuin meiltä
256 maailmalle suuntautuvaa opiskelijavaihtoa sekä parantamalla eri oppilaitoksissa ja
257 maissa suoritettujen opintojen yhteensovittamista.
- 258 • Jokaisella koulutusasteella on oltava pakollinen kansainvälistymisjakso, jonka voi
259 toteuttaa joko ulkomailla tai kotikansainvälistymisellä.
- 260 • Kielenopetuksessa on painotettava nykyistä enemmän käytännön kielitaitoa ja
261 kulttuuriin tutustumista.
- 262 • Koulutusvienti on lähtökohtaisesti kannatettavaa ja korkeakoulut voivat niin
263 halutessaan tarjota koulutustaan kansainvälisillä markkinoilla. Tilauskoulutuksen
264 maksut eivät saa kuitenkaan langeta opiskelijalle eikä koulutusvienti saa viedä
265 resursseja tutkintokoulutuksesta. Lukuvuosimaksut eivät ole koulutusvientiä.
- 266 • EU/ETA-maiden ulkopuolisilta opiskelijoilta perittävistä lukuvuosimaksuista tulee
267 luopua.
- 268 • Ylioppilas- ja opiskelijakuntien tulee pyrkiä toiminnassaan todelliseen
269 monikielisyyteen ja ulkomaisten opiskelijoiden tiiviimpään integroimiseen osaksi
270 opiskelija- ja korkeakouluyhteisöä.
- 271 • Jotta yhä useampi suomalaisissa korkeakouluissa tutkinnon suorittaneista
272 ulkomaalaisista voisi jäädä tänne töihin, tulee oppilaitosten lisätä suomen kielen ja
273 kulttuurin opintojaksojen tarjontaa sekä varmistaa, että mahdollisimman moni
274 kansainvälinen opiskelija löytää alansa harjoittelupaikan. Suomalaisesta tutkintoohjelmasta
275 valmistuneille tulee myös myöntää nykyistä pidempiä oleskelulupia
276 työnhakua varten.

277

278 **Opinto-ohjauksen resursseja ja laatua on lisättävä kaikilla koulutusasteilla**

279

280 Jokaisella on oikeus saada asiantuntevaa, yksilöllistä ja riittävää opinto- ja
281 työelämäohjausta. Opinto-ohjauksen tavoitteena tulee kaikilla koulutusasteilla olla
282 jokaisen oman mielenkiinnon ja vahvuuksien löytäminen sekä opiskelijan tukeminen
283 tämän henkilökohtaisen opinto- ja urapolun rakentamisessa. Laadukas opinto-ohjaus
284 sujuvoittaa tutkinnon suorittamista parantamalla opiskelumotivaatiota ja ehkäisemällä
285 keskeytyksiä.

286

- 287 • Ohjausta antavan henkilöstön pätevyyteen on kiinnitettävä erityistä huomiota.
288 Ohjaavien opettajien tulee aina saada koulutus tehtävänsä, samoin työpaikalla
289 opiskelijan ohjauksesta vastaavan henkilön. Opiskelijoiden ohjaukseen tulee
290 panostaa tarpeeksi henkilö- ja täydennyskoulutusresursseja kaikilla
291 koulutusasteilla.
- 292 • Yhdellä opinto-ohjaajalla tulee olla enintään 200 ohjattavaa.
- 293 • Korkeakoulujen lopputöiden ohjauksen resursseja on lisättävä, ohjauksen
294 saatavuutta parannettava ja laatua tasapuolistettava.

295

296 **Monimuotoinen ja kestävä asuminen on mahdollistettava**

- 297 • Valtion tulee myöntää opiskelija-asuntojen rakennuttajille tarpeeksi tukea asuntojen
298 rakentamiseen ja peruskorjaamiseen. Kuntien tulee vastata opiskelija-asuntojen
299 kysyntään riittävällä kaavoituksella sekä luovuttamalla sopivia tontteja opiskelijaasuntojen
300 tarjoajille.
- 301 • Asuntojen rakentamista ja hinnoittelua ei tule ohjata heikentämällä opiskelijan
302 mahdollisuuksia asumisen tukeen.
- 303 • Opiskelijoille on tarjottava monenlaisia asuntotyyppejä ja opiskelija-asunnoissa ja -
304 asuntoloissa on saatava asua ympärivuotisesti.
- 305 • Opiskelija-asunnot tulee sijoittaa korkeakoulujen läheisyyteen tai vähintäänkin
306 hyvien julkisten kulkuyhteyksien päähän niistä. Toimivat kävely-, pyöräily- ja
307 joukkoliikenteen yhteydet on taattava sekä kampuksille että kampusten välillä.
308 Opiskelijoiden tulee voida käyttää opiskelukaupunkinsa joukkoliikennettä
309 alennettuun hintaan virallisesta asuinkunnastaan ja iästään riippumatta.
- 310 • Opiskelija-asuntojen on oltava energiatehokkaita ja rakentamisessa on otettava
311 huomioon ekologisuus. Opiskelija-asunnoissa on siirryttävä vihreään sähköön.
312 Sähköstä ja vedestä on maksettava kulutuksen mukaan ja sisälle asuntoihin on
313 asennettava veden- ja sähkönkulutusta osoittavat mittarit.
- 314 • Autopaikkojen rakennusvelvoitteesta tulee luopua. Näin mahdollistetaan tiiviimpi
315 kaupunkirakenne ja lasketaan opiskelijoiden asumiskustannuksia.
- 316 • Kansainvälisiä opiskelijoita sekä muilta paikkakunnilta muuttavia on suosittava
317 opiskelija-asuntoja jaettaessa. Opiskelija-asuntojen jakokriteerien on oltava julkisia.
- 318

319 **Yksilö**

320 **Opiskelijan toimeentulo**

322 Opintotuki ei ole koulutuspoliittinen ohjausväline, vaan opiskelijan toimeentuloa ja
323 sosiaaliturvaa. Opintotuen uudistaminen tulee tehdä osana suomalaisen
324 sosiaaliturvajärjestelmän kokonaisuudistusta, ei jatkuvana erillisenä hienosäätönään.
325 Vihreiden nuorten mielestä opintotukea tulee kehittää asteittain kohti perustuloa, joka
326 yksilökohtaisena, vastikkeettomana ja riittävän suuruisena kuukausittain maksettavana
327 sosiaaliturvana toisi niin opiskelijoiden toimeentuloon kuin koko
328 sosiaaliturvajärjestelmään joustoa, turvaa ja ennustettavuutta. Perustulo mahdollistaisi
329 kaikille elämäntilanteesta riippumatta opiskelun, työnteon, perhe-elämän ja harrastusten
330 sujuvan yhteensovittamisen. Perustulon myötä opiskelijat voisivat opintotukiviidakossa
331 suunnistamisen sijaan keskittyä täysipainoisesti opiskeluun. Perustuloon siirryttäessä
332 opintoaikojen venymistä ehkäistäisiin niiden kohtuullisella rajaamisella.
333

334 Perustuloon siirtymistä valmisteltaessa opiskelijoiden toimeentulo tulee turvata riittävällä
335 ja etuspainotteisella, yksilöitä yhdenvertaisesti kohtelevalla sekä opiskelijoiden
336 vaihtelevat elämäntilanteet huomioivalla opintotuella. Opintotuen tavoitteena on
337 mahdollistaa täysipäiväinen opiskelu riippumatta yksilön sosioekonomisesta taustasta tai
338

339 asuinpaikkakunnasta.

340

341 Lyhyellä aikavälillä ennen perustuloon siirtymistä tulee toteuttaa seuraavat toimenpiteet
342 opiskelijan toimeentulon parantamiseksi:

343

344 • Opintotuen hallinnollinen vastuu tulisi siirtää opetus- ja kulttuuriministeriön
345 alaisuudesta sosiaali- ja terveysministeriöön.

346 • Opintotuen piiriin on saatava nykyistä useampi opiskelija. Käytännössä tämä
347 tarkoittaa muun muassa 20 opintopisteen vuosittaisesta
348 vähimmäissuoritusvaatimuksesta luopumista ja tukikuukausien määrän
349 nostamista.

350 • Opintojen seurannassa tulee siirtyä yksittäisten suoritusten laskemisesta
351 etenemisen ongelmien syiden löytämiseen ja opiskelijan tukemiseen. Viiveellä
352 tapahtuva opintotuen takaisinperintä ei edistä opintojen etenemistä, vaan luo
353 tarpeettoman pelotteen. Niin opintosuoritus- kuin tulovalvonnankin tueksi tulee
354 luoda järjestelmä, jossa opiskelijat voivat reaaliaikaisesti seurata tulojaan ja
355 opintopisteiden kertymistä.

356 • Korkeakouluopiskelijoiden opintotuen kaksiporaisuudesta tulee luopua.

357 • Opiskelijalle on jatkossakin tarjottava mahdollisuus täydentää toimeentuloaan
358 opintolainalla. Opintolainan nostaminen ei saa kuitenkaan olla edellytys
359 toimeentulotuen saamiselle.

360 • Opintotuen tulorajat on tarkistettava vuosittain vastaamaan yleistä tulotason
361 kehitystä.

362 • Opintotuki on sidottava indeksiin.

363 • Asumistuen ruokakuntoehtaisuudesta on luovuttava.

364

365 **Joustavat opiskelumahdollisuudet ovat nykypäivää**

366

367 Opintojen suorittamisen ei tule olla sidottua aikaan ja paikkaan, vaan koulutuksen
368 käytännön järjestelyissä on mahdollistettava eri elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden
369 osallistuminen opetukseen. Opintoja voidaan muuttaa joustavammiksi esimerkiksi
370 tarjoamalla korvaavia suoritustapoja, hyödyntämällä digitalisaation hyvät puolet sekä
371 mahdollistamalla kurssien etäsuorittaminen. Tutkintoihin sisältyviä, pakollisia kursseja
372 tulee tarjota riittävän usein, jottei yhdenkään opiskelijan tutkinnon valmistuminen vaikeudu
373 hänestä itsestään johtumattomien pullonkaulojen takia.

374

375 • Opetuksen on perustuttava osaamisperustaisiin tutkintoihin ja opetussuunnitelmiin.

376 • Opiskelija voi hankkia tutkintonsa kannalta relevanttia osaamista kursseilla
377 istumisen lisäksi esimerkiksi järjestötoiminnan, työn tai harrastusten kautta.

378 Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen onkin oltava
379 aidosti mahdollista jokaisen koulutusasteen ja -alan jokaisella kurssilla. AHOTkäytänteitä
380 tulee yhtenäistää.

381 • Luottamustoimista ja osallistumisesta järjestötoimintaan tulee saada

382 opintopisteitä. Toimeliaisuuden opinnollistaminen sekä edistää opintoja että
383 tuottaa selkeän todistuksen opituista sisällöistä ja hankitusta kokemuksesta.
384 • Opintojen suorittaminen on mahdollistettava ympäri vuoden, myös kesällä.
385 Korkeakoulusta valmistumisen tulee olla aidosti mahdollista ympäri vuoden eikä se
386 saa viivästyä kohtuuttomasti oppilaitoksen henkilökunnan työkuormituksen tai
387 lomien vuoksi.
388 • Opiskelijan on pystyttävä suorittamaan joustavasti opintoja eri oppilaitosten ja
389 koulutusasteiden välillä.
390 • Koulutusalan vaihtamisen on onnistuttava vaivattomasti ja koulutusohjelmasta
391 toiseen siirtymisen oman korkeakoulun sisällä on oltava mahdollista muutenkin
392 kuin valintakokeen kautta. Opiskelijan mahdollisuus siltaopintoihin
393 ammattikorkeakoulusta yliopistoon siirryttäessä tulee säilyttää, ja niiden tulee taata
394 opiskelijalle mahdollisuus hankkia opinnoissa tarvitsemansa esitiedot oman
395 opiskeluohjelmansa kielellä.
396 • Anonyymi tenttimismahdollisuus on kaikkien perusoikeus.
397 • Sähköinen tenttiminen tulee olla mahdollista jokaisessa korkeakoulussa.
398 Oppilaitosten tulee rakentaa yhteinen ja yhtenäinen sähköisen tenttimisen
399 järjestelmä, jonka myötä opintojaksojen tenttiminen on mahdollista myös muualla
400 kuin opiskelijan oman oppilaitoksen tiloissa.

401

402 **Työelämä**

403

404 • Opintotarjottimien tulee sisältää sekä opiskelijan teoreettista osaamista vahvistavia
405 että työelämätaitoja kehittäviä opintojaksoja ja -kokonaisuuksia. Kriittistä
406 medianlukutaitoa sekä nykyaikaista tietotekniikka- ja viestintäosaamista opetetaan
407 ja kehitetään jokaisella koulutusasteella.
408 • Jokaisen korkeakouluopiskelijan tutkintoon kuuluu tarkoituksenmukainen oman
409 alan harjoittelujakso. Tutkintoon sisältyvä harjoittelujakso voidaan suorittaa
410 joustavasti silloin kun se on opiskelijalle sopivinta, ei ainoastaan opintojen
411 loppuvaiheessa.
412 • Harjoittelujaksot eivät saa aiheuttaa kuluja opiskelijoille, vaan niiden tulisi olla
413 oikeita työsuhteita, joista maksetaan palkkaa. Eri korkeakoulujen harjoitteluun
414 myöntämien tukien on oltava samalla tasolla ja niitä on oltava tarjolla jokaiselle
415 hakijalle.
416 • Oppilaitosten tulee tehdä tiivistä yhteistyötä sekä keskenään että elinkeinoelämän
417 ja järjestöjen kanssa esimerkiksi järjestämällä yhdessä työelämä- ja
418 yrittäjyyskursseja sekä lisäämällä yrityksille ja yhteisöille kirjoitettujen tutkielmien
419 määrää.
420 • Avoimien korkeakoulujen tulee tarjota selkeästi rajattuja opintokokonaisuuksia
421 tutkinnon jälkeistä osaamisen täydentämistä varten. Jokaisella on oltava
422 mahdollisuus täydentää osaamistaan työelämän aikana.